

Krav 1 Mellomoppgjøret i Staten

1. MAI 2023

Fra LO Stat

27. april 2023 kl. 10.00

1. Reguleringsbestemmelse

Det vises til HTA for LO Stat og YS Stat pkt. 1.5 – Reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår:

- a) Før utløpet av 1. avtaleår skal det opptas forhandlinger mellom staten og hovedsammenslutningene om eventuelle lønnsreguleringer for 2. avtaleår.
- b) Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår. Den nominelle lønnsutvikling for ansatte i det statlige tariffområdet skal vurderes i forhold til arbeidslivet for øvrig.
- c) Hvis partene ikke blir enige ved forhandlinger, kan partene si opp hovedtariffavtalen innen 14 dager etter at forhandlingene er avsluttet og med 14 dagers varsel, med utløp tidligst 1. mai 2023.

2. Den alminnelige økonomiske situasjonen på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår

Tariffoppgjøret 2023 foregår i en krevende situasjon preget av internasjonal økonomisk uro, ikke minst på grunn av krigen i Ukraina. Dyrtiden vi er inne i med blant annet høy prisvekst, økende renter og dyr strøm, har gjort den økonomiske situasjonen vanskelig for mange, og bidratt til utbredt reallønnsnedgang. Dette må få virkning for mellomoppgjøret 2023.

Det er arbeidstakerne med lavest inntekt som har blitt hardest rammet av høy prisvekst, noe som skaper økt utrygghet om egen økonomi. Prioritering av lavtlønte og utjevning av forskjeller ivaretas best ved kronetillegg. Generelle kronetillegg har også en god likelønns effekt.

Kvinner har fortsatt betydelig lavere gjennomsnittslønn enn menn. Mye av dette kan ikke forklares med bakenforliggende faktorer. Koordinert og sentral lønnsdannelse er en nøkkel for å oppnå lik lønn for arbeid av lik verdi.

3. Inntektsutviklingen i 2022 og utsiktene for 2. avtaleår

LO Stat slutter opp om frontfagsmodellen som innebærer at konkurranseutsatt industri forhandler først, og at resultatet lager en norm for etterfølgende tariffområder.

I de senere årene har en større del av de disponible midlene blitt skjøvet til lokale forhandlinger. Det svekker ikke bare partene sentralt sin innflytelse, men også likelønnsutviklingen og lønnsutviklingen for lavtlønte. Det medfører at store deler av arbeidstakerne får reallønnsnedgang selv om rammen tilsier at det skal være en økning.

Tariffsystemet i staten må igjen bli et virkemiddel for en sentral og koordinert lønnsdannelse. Sentrale generelle tillegg omfatter alle ansatte og er det beste virkemiddelet for å sikre lønnsutvikling for alle. Samordnet lønnsdannelse med sentrale tillegg, er i seg selv et av de viktigste virkemidlene mot økende lønnsforskjeller. For LO Stat er det viktig at årets mellomoppgjør gir reallønnsvekst og gir en tilsvarende lønnsutvikling som arbeidslivet for øvrig.

Prisstigning målt ved konsumprisindeksen var 5,8 pst for 2022, klart høyere enn TBUs prognose i mars 2022 på 3,3 pst. Rammen i frontfaget i hovedoppgjøret 2022 ble anslått til 3,7 pst. Lønnsveksten for industrien samlet i NHO-området for 2022 er beregnet til 4,0 pst.

I det statlige tariffområde ble resultatet etter mekling i 2022 en ramme på 3,8 pst. Veksten i faste og variable tillegg, blant annet i Forsvaret og politiet ble imidlertid sterkere enn partene forutså, noe som bidro til at lønnsveksten i staten samlet er beregnet til 4,3 pst. Ser man bort fra endringene i faste og variable tillegg, var årslønnsveksten i staten samlet 3,8 pst.

Prisstigningen målt ved konsumprisindeksen er for 2023 er anslått til 4,9 %.

NHO har i samråd med LO fastslått den økonomiske rammen til 5,2 pst i årets mellomoppgjør. I rammen ligger det et generelt tillegg og et lavlønns tillegg.

I staten ligger om lag 15 700 ansatte under 90 % av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn. Det er viktig at fordelingsprofilen i tariffoppgjøret bidrar til å heve de laveste lønte gruppene.

Statistikken pr. 1.10.2022 viser at kvinners andel av menns totale lønn per årsverk i staten er 90,1 %. Dette er en forverring fra 2021 på 0,1 prosentpoeng. Arbeidet med å identifisere, rette opp og forhindre kjønnsbetingede lønnsforskjeller må videreføres og forsterkes.

4. Økonomiske krav

- LO Stat krever en ramme som gir rom for reallønnsøkning
- LO Stat krever at hele den disponible rammen fordeles som generelle tillegg på hovedlønnstabellen med virkning fra 1. mai 2023
- De generelle tilleggene må fordeles som et likt kronetillegg
- Tariffavtalen må være i tråd med dommen fra arbeidsretten (AR-2023-4) om lønns plassering, for å sikre likebehandling mellom tariffavtalene i staten.

LO Stat tar forbehold om nye og endrede krav under forhandlingene.

Med vennlig hilsen

Egil A. Aas
Leder